

Ny arkeologisk utgrävning vid Vreta berättar om livet för 2 500 år sedan

Inför byggstarten av nästa hus i företagsparken Vreta Kluster har arkeologer genomfört nya utgrävningar. Resultatet både kompletterar den bild som fanns sedan tidigare och bidrar med ny kunskap om vardagslivet på gårdarna under bronsåldern. Bland annat har de hittat bostadshus, matlagningshärdar, gropar från avfallshantering, djurben och fröer.

Platsen ligger i ett område som är mycket rikt på fornlämningar och ingår i ett sammanhang med gravar och boplatser som ligger längs den gamla färdvägen från Vreta Kloster och vidare västerut. Med hjälp av skärvor som har tydliga spår av vardagsliv försöker arkeologerna bygga upp en hel värld för att kunna ge liv åt människorna som levde här för 2 500 år sedan.

Handeln blomstrade

- Människorna och samhället öppnade upp och utökade sina kontakter söderut under den här tiden, mot länderna runt Medelhavet, bland annat Kreta. Världen fanns i Vreta Kluster och Vreta Kluster fanns i världen, säger arkeolog Tom Carlsson från Stiftelsen Kulturmiljövård som har lett utgrävningarna.

Genom att träffa handelsresande från andra länder fick folket på gårdarna nya idéer om världens beskaffenhet. Hällristningarnas karaktär förändrades och gravsättningarna bildade ofta skeppsformationer. Människorna började odla nya grödor och de byggde mer robusta och större hus.

- Det låg ett tiotal rejäla gårdar och långhus här i området, och de befolkades av cirka 100 personer totalt. Folk levde i en slags utökad storfamilj och alla gårdar var mer eller mindre självförsörjande. Nya grödor började odlas under den här tiden, bland annat hirs, vete och korn, säger Tom Carlsson.

- Det var flera grader varmare då än vad det är idag, och ytorna var såklart lika fantastiska som idag. De flesta odlade och tillverkade någon form av överskott som de kunde byta och handla med, till exempel ost eller mjöl, fortsätter Tom Carlsson.

Genom de nya fynden av smältdeglar drar arkeologerna slutsatsen att människorna här vid Vreta Kluster förmodligen tillverkade smycken och vapen av bronsmaterial. Kanske fick de grödor i utbyte, eller hästar, får och andra djur.

Inte fria bönder

Det rådde ett slags hövdingadöme, och människorna hade inte självbestämmanderätt.

- Samhället var hierarkiskt, men vi vet inte hur könsrollerna eventuellt var uppdelade. Det är inte alls självklart att det var männen som var hövdingar, reste ut i världen och krigade, och att kvinnorna var hemma, odlade och uppfostrade barnen.

Tom Carlsson konstaterar att svaren på historien har möjliggjorts tack vare utvecklingen med bland annat bygget av nya hus i Vreta Kluster, för framtidens samverkan inom de gröna näringarna.

För mer information, kontakta gärna:

Tom Carlsson
Arkeolog, biträdande verksamhetschef Stiftelsen Kulturmiljövård
Mobil: 073-048 38 31
E-post: tom.carlsson@kmmd.se

Eva Ankarberg
Chef Marknad och Kommunikation, Sankt Kors
Mobil: 070-377 82 43
E-post: eva.ankarberg@sanktkors.se

Sankt Kors Fastighets AB är ett kommunägt bolag som bygger och utvecklar fastigheter i Linköping för nya företag och företag i förändring. Företaget utgör en viktig del i kommunens satsningar på en utveckling av näringslivet och bolagets uppdrag är att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler som skapar förutsättningar för utveckling och tillväxt.